

Alžběta Klusáčková: Analýza čínského překladu románu Tři muži ve člunu se zaměřením na převod humoru

(Posudek oponentky diplomové práce)

Práce se zabývá jedním z čínských překladů anglického románu Tři muži ve člunu a posuzuje ho z translatické perspektivě a s důrazem na překlad humoru mezi výrazně odlišnými jazyky a odlišným kulturním prostředím. Práce je logicky strukturovaná, vcelku vyvážená (k tomu viz níže), obsahuje adekvátně zvolené a jasně formulované teoretické východisko a metodologické postupy opřené o teorii německé translatické Christiane Nordové (s přihlédnutím k dílu dalších teoretiků překladu, zejména J. Levého). V analýze autorka uplatňuje adekvátní postupy a ve svých analýzách projevuje jak výbornou znalost čínštiny (a také angličtiny), tak i schopnost pozorného a citlivého čtení literárního textu. Autorka pracuje s bohatou sekundární literaturou (včetně jednoho titulu v ruštině), práce je po formální stránce dobře zvládnutá, neobratností či překlepy je minimum (zachytila jsem jeden překlep v čínštině: 秧子 místo 样子, s. 116; *Xin wenbao* 新闻报 : správné členění je *Xinwen bao*, s. 23).

Celkově se jedná o velmi zdařilou práci, v níž autorka prokazuje schopnost samostatné práce s náročným čínským textem a předkládá původní a zajímavou analýzu. Kvalitu diplomové práce nicméně částečně snižují dvě věci. Především jsou to neúměrně dlouhé úvodní kompilační kapitoly věnované dějinám čínského překladu a čínskému humoru (s. 12–45). Nejde jen o zbytečně široký záběr sahající až do dávné minulosti (co může mít společného starověký humor s humorem 21. století?), ale hlavně o to, že úvodní kapitoly nejsou dostatečně propojeny s následující vlastní analýzou a jejich připomenutí v Závěru působí formálně.

Zbytečně široký záběr zároveň nutí autorku k velké stručnosti a zjednodušování a do textu se pak dostávají dílčí nepřesnosti: např. formulace „Po vzestupu křesťanství ve středověku ustoupil humor do pozadí, protože byl příliš spjatý s fyzickým tělem a jeho potřebami, které křesťanství potlačovalo“ (s. 5) nedostatečně jasně říká, že se nejedná o humor jako takový, ale o reflexi humoru. Jak vysvětluje na jiném místě práce, autorka samozřejmě ví, že i ve středověku se pěstoval svérázný humor. Ve snaze o hutnost výrazu se objevují sporné charakteristiky, například u Lin Yutanga jsou uvedené různé jeho společenské funkce, ale chybí, že byl spisovatel; v případě Wang Taóa podobně chybí, že byl žurnalista, někteří jezuitští misionáři ovládali klasickou čínštinu vsutku brilantně, na rozdíl od toho, co píše autorka; mezi lidmi v Číně se v 19. století uplatnila celá řada překladů bible, včetně verzí využívajících regionální varianty čínštiny, nejen ten Šerevčeského atd. V případě dopadu cenzury na překlady (srv. neurčité vyjádření v té věci na s. 31) postrádám konstatování, že v čínské nakladatelské praxi se překlady běžně cenzurují, odstraňují se z nich „nehodná slova“ nebo i celé pasáže. Socialistický realismus není sám o sobě „ideologií“ (s. 41), ale je to umělecký směr podřízený v obsahu i formě diktátu státní ideologie atd.

Druhý dílčí nedostatek, které se občas v práci projevuje, je absence komentáře k vybrané ukázce ilustrující daný problém. Ve většině případů autorka uvádí anglický originál a čínský překlad, kde explicitně a fundovaně komentuje řešení příslušného problému, včetně překladů příslušného místa z čínštiny do češtiny. Objevují se však i případy, kde zůstává čínský příklad bez komentáře a bez případného překladu do češtiny, např. na s. 56

„Lze předpokládat, že jinak by byl text pro cílového čtenáře 21. století nesrozumitelný, protože tyto reálie už zastaraly: *We got a big Gladstone for the clothes* → 我们计划用一个很大的手提旅行袋”

Otázky:

Opakovaně se odvoláváte na Nordovou, zároveň ale (zcela případně) odkazujete na Levého. Jak byste představila rozdíly mezi oběma teoretiky?

Jak byste zařadila Wang Biho přístup k překladu do dějin čínského překládání, zejména pak ve 20. století?

Praha, 3.9.2020

Otázky:

Opakovaně se odvoláváte na Nordovou, zároveň ale (zcela případně) odkazujete na Levého. Jak byste představila rozdíly mezi oběma teoretiky?

Jak byste zařadila Wang Biho přístup k překladu do dějin čínského překládání, zejména pak ve 20. století?

Praha, 3.9.2020